BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 216 Miercuri 9 August 1939
12 Pagini
P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Bogățiile Deltei Dunării

Punerea în valoare a bogățiilor ce le cuprinde Delta Dunării a preocupat și înainte de război pe unii dintre economiștii noștri, care au făcut câteva propuneri interesante și expuneri teoretice, în legătură cu această problemă.

Unii au propus secarea Deltei și transformarea ei într'un teren fertil pentru cultura agricolă prin îndiguiri impermeabile cu fundamente adânci cimentate, spre a opri revenirea și strângerea apelor; iar alții au propus exploatarea industrială a stufului și papurei dintr'însa, care ocupă suprafețe întinse și dezvoltarea pescuitului din bălțile sale, care ar prezinta o mare rentabilitate.

Cea dintâi propunere a găsit adversari puternici în cei care cunosc bine situația delagurile Dunării, atât din punctul de vedere geografic și hidrografic, cât și din punctul de vedere economic.

Aceștia au atras atenția, că presupusele „mlaștini" ce ar forma Delta Dunării și care ar urma să fie secate, sunt în realitate bălți mari permanente având o adâncime în medie de 1,80 m. sub nivelul Mării Negre și până la 3 m. sub etiajul Dunării și câteva bălți mai mici, cu fundul ceva mai ridicat, ale căror ape seacă în timpul verei; iar nămolul și plaurul ce acoperă pământul din fundul acestor masse de ape este foarte sărat.

Ocupându-se de această chestiune, într'un studiu asupra Dunării, d. dr. Antipa, a tras următoarea concluzie:

„...desecarea Deltei Dunării, apărarea ei cu diguri contra inundațiilor și transformarea bălților ei în terenuri agricole, este o adevărată utopie. Chiar dacă ne-ar fi cu putință să scurgem și să pompăm afară toată această cantitate enormă de apă — avem afface cu o suprafață de peste 300.000 hectare — cum fundul acestor bălți e cu 1,80 m. sub nivelul mării și deci cu mai bine de 2—2,5 m. sub nivelul apelor celor mai scăzute ale Dunării și cum, pe de altă parte, malurile bălților sunt mai toate permeabile, este mai mult decât sigur, că în cel mai scurt timp apa din Dunăre și mare ar străbate prin infiltrație din toată părțile înapoi în ele".

Un alt specialist, inginerul Charles Kühl, fost inginer-șef al Comisiunei europene dunărene, consultat în urma unei oferte ce o adresase statului român, în 1893, o societate străină, pentru darea în concesiune a Deltei și punerea terenului ei în valoare, a formulat aceeaș opinie, invocând și pericolul ce l-ar prezinta pentru canalul și portul Sulina, realizarea acelui proect.

Dacă apele din bălțile Deltei nu trebue să fie secate și terenul ei nu poate fi folosit pentru exploatări agricole, rămân celelalte bogății ce urmează să fie puse în valoare: stufărișul, papura și pescăria. Prin acordul economic româno-german, încheiat la 23 Martie a. c., s'a prevăzut și exploatarea massivelor întinse de stufăriș și papură din Delta Dunării, care reprezintă o suprafață de 411.000 hectare, dintre care peste 300.000 hectare sunt acoperite de stuf.

Exploatarea stufului și a papurei interesează industria textilă și a hârtiei și ea va prezinta o mare rentabilitate. Statul nostru trebue să pună în valoare, după cerințele noastre economice și prin mijloace technice moderne și pescuitul din această regiune,

— căci bălțile dintr'însa prezintă condiții ideale pentru o exploatare rațională în stil mare.

Delta, prin caracteristica sa originală, prin fauna și flora sa, atât de interesante, poate fi pusă în valoare și din punctul de vedere turistic.

Săptămâna internațională

Am putea numi săptămâna încheiată: „săptămâna discursurilor".

Intr'adevăr, situația internațională a fost expusă prin două discursuri, de o însemnătate incontestabilă, rostite la Londra: de d. Chamberlain în Camera comunelor și de lordul Halifax în Camera lorzilor. Toate problemele care frământă Europa și Extremul Orient au fost puse în lumină și situate pe planul realității, de primul ministru și de ministrul de externe ai Marei Britanii, așa că cititorii noștri vor putea găsi în rândurile de mai jos o sinteză a situației internaționale săptămânale întemeiată pe precizările britanice.

Dar, înainte de a ne referi la aceste două discursuri de actualitate, socotim interesant să subliniem un al treilea discurs, care deși nu are nici o legătură directă cu vreuna din problemele internaționale actuale, totuș, judecat din punct de vedere general, pe plan istoric și psihologic, nu este lipsit de semnificație.

E vorba de discursul rostit la Lyon de d. Herriot, președintele Camerei franceze și primarul orașului Lyon, cu prilejul sărbătoririi sale de către italienii cari locuesc în Franța.

Președintele Camerei franceze, a cărui experiență politică este desigur din cele mai bogate, n'a vorbit nimic despre raporturile actuale dintre Franța și Italia. Discursul său a fost o privire spre trecut.

D-sa a reamintit bătălia dela Solferino, unde zece mii de francezi au murit pentru Italia. A reamintit apoi gestul neuitat al lui Garibaldi care la 1870 a oferit Franței sprijinul său și gestul celor trei frați Garibaldi care la 1914, împreună cu deputatul Chiesa au venit să lupte sub cutele drapelului francez.

„Pe căile pline de vicisitudini ale istoriei — a spus d. Herriot evocând trecutul — drumul nostru comun este jalonat de mormintele fraterne".

Nu este oare în această evocare a trecutului și expresiunea unei nedumeriri față de prezentul atât de contrariu celor ce păreau destinate să se perpetueze și legitimarea unei speranțe pentru un viitor mai plin de comprehensiune și mai conform cu realitățile istorice și cu legăturile de sânge între popoare?

Preferăm să lăsăm întrebarea aceasta fără răspuns din partea noastră. De altfel ea a fost pusă de președintele Camerei franceze, prin evocarea trecutului, opiniei publice italiene.

Să trecem deci la realități.

Discursurile d-lor Chamberlain și Halifax au avut darul clarității asupra unor probleme spre care este îndreptată atențiunea generală.

Problema Danzigului: **Situație neschimbată — dar nu e locul la „nici o neliniște nejustificată".**

Negocierile cu Rusia-Sovietică: **Necesitatea „frontului păcii" continuă a fi considerată ca imperioasă. Singura dificultate a rămas definirea „agresiunei indirecte", dar sunt speranțe că ea va fi invinsă fiindcă nu mai e vorba de cât de găsirea unei formule, asupra fondului toată lumea fiind de acord. De altfel un comunicat sovietic confirmă acest lucru, adăugând că Rusia recunoaște obligația de a se respecta independența statelor baltice, dar dorește ca formula definitivă ce se va da agresiunei indirecte să nu lase nici o portiță de scăpare prin care agresorul să încerce să atace el independența statelor baltice. Intre timp încep însă negocierile technice militare între delegații Franței, Anglici și Rusiei Sovietice.**

Negocierile cu Japonia. **Negocierile anglo-japoneze continuă. Iar „dacă vor continua atacurile anti-britanice în regiunile chineze ocupate de Japonia" negocierile vor suferi și Marea Britanie va trebui să avizeze. Politica engleză în China ră-**

(Continuare in pag. 2-a)

Comemorarea marilor lupte dela Mărășești

Asistența, la pomenirea eroilor neamului
(Darea de seamă în corpul ziarului)

A. S. R. MAREA DUCESĂ DE LUXEMBURG

a cărei fotografie o dăm aci, are, ca oaspe, pe d. Lebrun, președintele Republicii Franceze

Inchiderea celei de-a 60-a sesiuni a Congresului Statelor-Unite

Washington, 6 (Rador). — *A 60-a sesiune a Congresului Statelor Unite s'a închis ieri.*

Sesiunea aceasta a fost marcată, mai ales în ultimele luni, printr'o rezistență tot mai vie la inițiativele d-lui Roosevelt.

Congresul a votat totuși creditele bugetare cerute de președinte, printre care 1.734.000.000 dolari pentru apărarea națională și 1.756.000.000 dolari pentru ajutorarea șomerilor. Președintele Roosevelt a obținut deasemeni prelungirea importantelor puteri monetare conferite mai înainte de Congres.

Dimpotrivă, Congresul a refuzat să modifice legea neutralității.

Vacanța parlamentului va dura până în Ianuarie 1940, afară de cazul când împrejurări deosebite externe nu vor obliga pe d. Roosevelt să-l convoace într'o sesiune extraordinară.

Până în Ianuarie, deputații și senatorii își vor pregăti campania în vederea noilor alegeri.

SE DESMINTE O APROPIATĂ INTÂLNIRE INTRE D-NII HITLER ȘI MUSSOLINI

Berlin, 6 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

In anturajul d-lui Hitler se declară că nu se știe nimic despre o apropiată întâlnire între d-nii Hitler și Mussolini.

Se știe că unele ziare din străinătate au răspândit acest svon.

AU INCEPUT MANEVRELE ARMATEI AMERICANE

New-York, 6 (Rador). — **Marile manevre ale armatei americane au început Sâmbătă simultan în statele Virginia și California.**

Concentrarea trupelor va fi terminată în cursul zilei de azi. La manevre iau parte 23.000 oameni din armata regulată și gărzile naționale.

Dumineca viitoare se vor face alte mari manevre în jurul orașelor Prattsburgh și New York, la care vor lua parte 52.000 soldați.

Până la sfârșitul toamnei acesteia vor lua parte la diferite manevre peste 400.000 soldați din armata regulată.

Ciocnirea unui autocar cu un autocamion

— 7 COPII MORȚI, IAR ALȚII GRAV RANIȚI —

Mexico, 6 (Rador). — Un autocar, în care se aflau 25 de copii dintr'o colonie de vacanță s'a ciocnit cu un autocamion în apropiere de Cihuahua.

Șapte copii au murit iar mai mulți sunt grav răniți.

——xXO●OXx——

Incident între poliția franceză și doi funcționari ai consulatului italian

Paris, 6 (Rador). — *„Petit Parisien" anunță din Nisa:*

Poliția a arestat pe d-nii Anton Crispuoli și Oreste Celidoni, funcționari ai consulatului italian, cari, pe când mergeau cu bicicleta spre frontieră au refuzat să se oprească la somațiile polițiștilor.

Cei doi funcționari ai consulatului italian au lovit pe polițiști. Ei au fost internați în închisoarea din Nisa, informându-se consulul general al Italiei de măsura luată.

Luptele dintre trupele mongolo-sovietice și japonezo-manciuriene continuă

Moscova, 6 (Rador). — **Agenția „Tass" anunță că între 26 Iulie și 5 August s'au produs ciocniri continui între trupele mongolo-sovietice și japoneze-manciuriene. Ultimele au suferit grele pierderi, forțele mongolo-sovietice respingând toate atacurile încercate. Până în ziua de 1 August aviația japonezo-manciuriană a pierdut 42 avioane, în timp ce aviația mongolo-sovietică a pierdut numai 2.**

Raidul încercat de aviația japono-manciuriană în ziua de 1 August a fost respins de artileria antiaeriană.

La 2 August aviația mongolo-sovietică a bombardat un aerodrom inamic, distrugând 11 avioane inamice.

La 3 August aviația japono-manciuriană a încercat un nou raid, însă față de numărul avioanelor mongolo-sovietice aviatorii japonezi au renunțat la luptă, retrăgându-se pe teritoriul manciurian.

La 4 August japonezii au pierdut în luptele aeriene 10 avioane, iar aviația mongolo-sovietică un singur aparat.

Consultări in vederea alcătuirii noului guvern olandez

Haga, 6 (Rador). — *Cavalerul de Geer a început consultările în vederea alcătuirii noului guvern.*

Noul cabinet urmează să aibă aspectul unui cabinet de uniune națională, având axa pe dreapta. In el ar urma să intre următoarele șase partide politice: catolicii, antirevoluționarii, creștinii istorici, liberalii, democrații-liberali și unele elemente moderate dela socialiști. Cu alte cuvinte, aproape toate partidele politice olandeze, cu excepția comuniștilor și a național-socialiștilor.

Dacă tratativele nu vor reuși, d. de Geer va încerca formarea unui cabinet de afaceri, extraparlamentar, orientat exclusiv spre dreapta.

Mare incendiu intr'un cartier din Havana

Havana, 6 (Rador). — **Un groaznic incendiu a distrus complet mai multe imobile din cartierul chinezesc.**

Pagubele se ridică la peste 2 milioane pesos.

Intre alte clădiri importante au fost distruse o fabrică de hârtie, aparținând unei firme chineze și o manufactură de tutun.

Incendiul a luat proporții mari deoarece sforțările pompierilor au fost împiedicate de lipsa de apă.

Zburătorii furioși...

Sub acest nume sunt cunoscuți, azi, cei doi aviatori americani frații Humphrey și Hunter Moody.

După ce au bătut recordul mondial de durată, cu aprovizionare în zbor, pe un aparat monoplan de 55 hp., zburând de peste 250 de ore, ei au declarat că se vor coborî de pe avion „când nu va mai funcționa motorul"... Frumos și impresionant exemplu de tenacitate!

Hidroavionul „Caribou", sosit la Botwood, a pornit spre New-York

Botwood, 6 (Rador). — *Hidroavionul „Caribou", care inaugurează primul serviciu poștal britanic cu avionul peste Atlantic, a sosit Duminică la ora 8 și 30 la Botwood, în Neufoundland, venind dela Foynes (Irlanda).*

La ora 16 și 50 (ora locală), avionul și-a luat sborul spre New York.

——xXO●OXx——

NOTE
TREBUIE GĂSIT UN MIJLOC!..

Nu este deloc în gândul nostru să ignorăm bunele și foarte necesarele măsuri luate de autorități în vederea reprimării și curmării speculei, și ne gândim și mai puțin să spunem că aceste măsuri ar fi devenit acum de prisos.

Cerem însă voie, — și suntem siguri că ni se va da, — să arătăm un lucru tare ciudat: Deși s'au luat aspre măsuri contra speculatorilor, deși măsurile se aplică, — și câteva serii de contravenienți pedepsiți au și fost trimise ziarelor, spre publicare, — mii de rău năravîți continuă să-și facă de cap fără nici o sfială.

Este, credem noi, la temelia modalităților de aplicare a dispozițiilor în chestiune, un vițiu, — nu știm care anume, — un vițiu care limitează, ca să nu spunem că paralizează o intențiune din cele mai bune.

Exemple?.. Fiecare din noi știe și poate să citeze câte o colecție întreagă. Noi, personal, de pildă, știm nu numai un negustor care vinde carnea și zahărul cu alte prețuri decât cele fixate prin ordonanțe; cunoaștem pe câțiva cari nu se rușinează să înșele la cântar până și pe cel mai amărît și mai nevoiaș muncitor, venit cu gologanii în batistă, și, pe de altă parte, nu mai de mult decât serile trecute am plătit, într'o grădină, 30 lei o salată de vinete și 8 lei o roșie, la o vreme când piața e plină de asemenea legume...

Ca noi, fiecare cititor știe câteva cazuri. Și tot ca noi, fiecare om se întreabă: Puși în fața unuia din aceste cazuri, ce facem? Cui, unde și sub ce formă să comunicăm abuzul, fiindcă de luat de piept cu negustorul și cu chelnerii nu poate fi vorba...

Acestei nedumeriri, — care, repetăm, nu e numai a noastră, — îi mai adăogăm una: Oamenii autorității, cari intră, cred, și ei prin prăvălii, și prin grădini, uneori, — și cari desigur că plătesc și ei, — de ce nu s'or fi hotărînd să colaboreze la aplicarea legii?....

M. Negru

BULETIN ARHEOLOGIC ȘI NUMISMATIC

Orașul antic Histria

1. Așezare și inscripții

Am avut prilejul să vizitez pentru prima oară ruinele vechiului și renumitului oraș grecesc Histria (Istros, Istropolis) dela gura Sf. Gheorghe a Dunării, acum 43 de ani, când ca student am însoțit acolo pe savantul și neuitatul meu profesor Grigore Tocilescu, mare arheolog și epigrafist și un neîntrecut animator al tineretului pentru cercetarea și studierea monumentelor istorice.

Se putea atunci distinge destul de bine așezarea vechiului oraș, întemeiat încă pe la 650 în. d. Cr. de către coloniști veniți din Milet. Pe un platou mai înalt lângă țărmul lacului actual Sinoe, o neînsemnată rămășiță din Marea Neagră îndepărtată dela țărm de nisipul invadator, se puteau observa cu ușurință zidurile falnice ale cetății: acropolea. Aceste ziduri erau pe alocuri înalte de 6—7 metri și formate din blocuri enorme de piatră cioplită puse cu măiestrie unele deasupra altora. Pe un alt platou mai întins se vedeau ridicături ondulate de pământ, cari acoperiau rămășițele orașului propriu zis iar la limita lor apăreau nenumărate movile și movilițe, cari formau cimitirul: necropola.

Săpăturile sistematice începute la 1914 de alt savant arheolog și epigrafist al nostru, mult regretatul Vasile Pârvan, au desgropat o bună parte din cetate și au scos la iveală un număr însemnat de monumente arhitectonice și sculpturale, de inscripții în limbile greacă și latină, și de obiecte de ceramică, unele din epoca arhaică.

Urmașul său, d. prof. Scarlat Lambrino, directorul actual al Muzeului Național de Antichități din București, a continuat cu o stăruință demnă de admirație și cu o metodă științifică cu totul modernă săpăturile începute și a scos la lumină monumente și mai numeroase și mai importante, cu ajutorul cărora s'au putut lămuri o sumă de probleme privitoare la istoria acestui străvechiu centru comercial și cultural din țara noastră.

D-sa a fost secondat în aceste lucrări cu răbdare, pasiune și devotament de tovarășa sa de viață, d-na Marcelle Lambrino, una dintre cele mai reputate specialiste în studiul ceramicei grecești și care a determinat și reconstituit mai ales ceramica arhaică din Histria. Astfel soții Lambrino și-au legat pentru totdeauna numele de această localitate antică, al cărei trecut de 14 veacuri au reușit să-l facă cunoscut cu ajutorul monumentelor ce le-au furnizat săpăturile întreprinse cu atâta răbdare și pasiune științifică.

Rezervându-ne să vorbim despre ceramica și monetele din Histria în buletinele viitoare, vom face acum numai o scurtă dare de seamă despre inscripțiile

(Continuare in pag. 2-a)

In corpul ziarului:

Cum comentează presa franceză și cea engleză aparenta destindere in chestiunea Danzigului

CURIER LONDONEZ

Exercițiile flotei engleze

Regele George VI va inspecta, în curând, marina de război engleză, inclusiv unitățile flotei de rezervă, în apele teritoriale. Această forță va efectua atunci mari manevre, în cursul cărora armata și aviația engleză vor face la fel.

In rândurile ce urmează, d. Dawson, criticul bine cunoscut în materie de marină de război, dă câteva lămuriri asupra acestor manevre și asupra tipurilor de vapoare, cari vor lua parte la ele.

FLOTA BRITANICĂ FACE EXERCIȚII

de HERBERT DAWSON

In cursul lunilor August și Septembrie, flota britanică va face exerciții pe o scară mai întinsă ca oricând dela război, — excepțând, bine înțeles, mobilizarea flotei în Septembrie 1938. Nu numai că flota teritorială va fi completă, dar peste 60 de vase de luptă ale flotei de rezervă, precum și un mare număr de auxiliare ale marinei vor avea efectivul și armamentul complete.

Nouă vase de prim ordin vor fi sub pavilionul amiralului Sir Charles Forbes, adică vasele de război „Nelson", „Rodney", „Royal Sovereigns", „Royal Oak", „Resolution", „Ramillies" și puternicile și rapidele crucișetoare-cuirasate „Hood" și „Repulse". Forța aceasta va fi, pe de altă parte, întărită printr'un vas de război al flotei de rezervă, „Revenge", printr'un vas port-avion, un crucișetor puitor de mine și patru submarine. Patru escadre de vase ale flotei de rezervă vor veni să întărească crucișetoarele flotei teritoriale obișnuite. 16 vase — crucișetoare mai vechi — înarmate în timpul ultimei perioade a războiului — și patru flotile de contratorpiloare de rezervă vor fi înarmate, gata să funcționeze.

Această concentrare de forțe navale nu e o mobilizare. Vor fi chemați numai 12.000 de rezerviști și va trebui cel puțin să se îndoiască acest număr, ca flota

(Continuare in pag. 2-a)

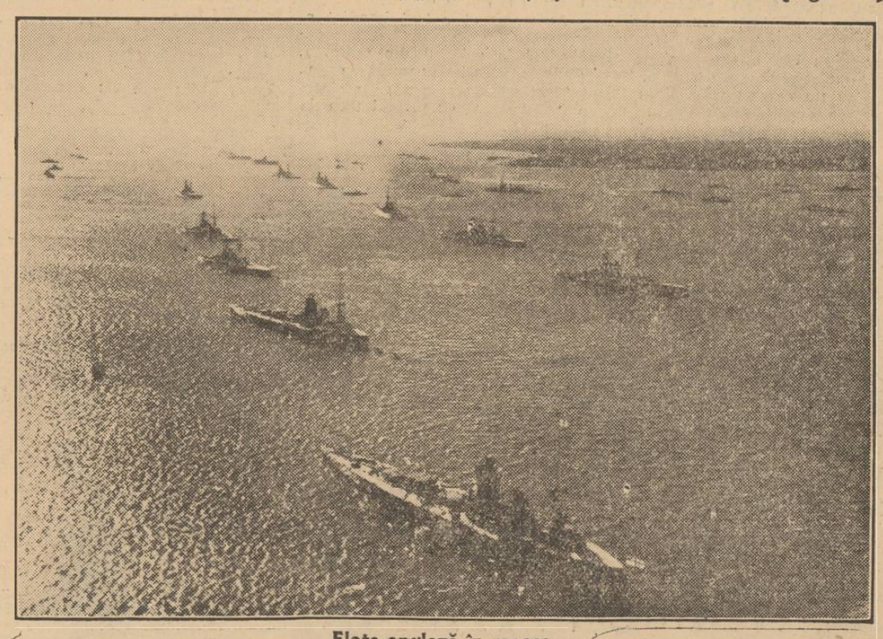

Flota engleză în repaos...